

Vanhankaupunginlahden eläinhavainnot 2016

Nisäkkäät, matelijat ja sammakkoeläimet

Katsauksen koonnut Eero Haapanen
Päivitetty 20.1.17 .

Henkilöiden lyhenteitä:

Eero Haapanen (EH)

Hannu Sarvanne (HS)

Markku Mikkola-Roos (MMR)

Lukumäärä yksi, ellei toisin mainita. Koottu enimmäkseen lintuharrastajilta Tringa-verkon kautta pyytämällä havainnot. Luettu Sammakkoeläin ja matelijakartoitus (<https://laji.fi/sammakot-ja-matelijat?locale=fi>)

Siili Elokuussa Mölylän kasvimaan ja Fastholman välisellä hiekkatiellä (Tapani Järvinen)

Metsäpäästäinen 22.3 Kuusiluoto kuollut, 14.6 Saunalahden SE-reunan kalliolehdossa 3 ärhentelemässä äänekkäästi (HS)

Vesipäästäinen 17.9. Säynäslahti, puhdistamon suora kuollut, kuvattu (HS). 9.12 Säynäslahti kuollut (Ari Sandstedt). Kotiniityn pelto-ohjassa joulukuun toisella viikolla uimassa (Tapani Järvinen).

Vaivaispäästäinen 3.9. Lammassaarten pitkosten lavalla, kuvattu (Ville Uusitalo). 9.12 Keinumäki (Ari Sandstedt).

Kontainen Ei havainnot

Pohjanlepakko 4.5.2016 hyvin myöhään illalla Pornaistenniemen tornin edustalla pohjanlepakko/lepakkolaji, 3-5 yksilöä saalistuslennossa (Peter Buchert). 27.5. klo 21 Pornaistenniemen piilolla lennähti lammen yllä ja roikkui lintupiilon räystäässä näkyvästi, kuvattu. 20.6. Kuusiluodon huvilaa räystääskorkeudella seinänviertä ympäri lentävä. Kuvattu (EH).

Rusakko 10.5. klo 22.45 tuli Lammassaaresta Kuusiluotoon pitkoksia, vastaan tullessa palasin Kuusiluotoon pitkosten juureen n.50 m ja rusakko tuli Kuusiluotoon. Helmikuusta huhtikuulle Kuusiluodossa 1, muttei kesällä.

Kaniini Kevättalvella Latokartano (Versokujan ympäristö), viimeiseksi jäi huhtikuinen havainto Taka-Viikin viljelypastoilta yksinäinen, liittynyt rusakon seuraan (Henri Koskinen). 18.5 klo 23.00 Kulosaaren kartanon N-puoli (HS).

Orava Isoissa pöntöissä toukokuussa kaksi poikaspesää. Pornaistenniemellä orava ilmeisesti söi uuttukyyhkyn pienet poikaset heinäkuussa. Kuusiluodosta puuttuu yleensä, mutta mm. 19.11. talon vieressä (EH).

Metsämyyrä 20.4. Fastholman ruokinta (EH). 26.11. ja 8.12 Hakalan ruokinta (HS, Ari Sandstedt).

Vesimyyrä 26.7. Pornaistenniemi, puhdistamon oja 2. Kuvattu (EH).

Piisami 18.4. Pornaistenniemen lampare 2-3 (TSu) ja 7.5 klo 22.00 (HS). 23.4. Viikinojassa Latokartanossa (Henri Koskinen). 26.4. Kotiniityn oja (Matti Halttunen). 29.9. lampareen piilokojulla piisamin kasaamaa kasvijätettä (EH). 30.11.2016 Viikinoja Etu-Viikin puolella (Jyrki Pynnönen).

Peltomyyrä

Vaivaishiiri 11.11. Vanhankaupunginkosken suvanto, jäällä harhaileva. Kuvattu (EH, Antti Koli).

Metsähiiri 8.3. Fastholmassa lehtopöllön pesässä 6. 12.11. Kuusiluodossa 1 lumessa. Kuvattu (EH). 26.11 klo 15 Hakalanniemen SE-reunan ruokinnalla 1 ja 30.11. klo 15.50. yhteensä 4, veivät siemeniä koloon (HS).

Rotta 8.3. Fastholmassa lehtopöllön pesässä 6 nuorta saaliina (EH).

Koivuhiiri 8.7. Mölylän palstoilla, kuvattu (Henri Koskinen). Vain kaksi muuta havaintoa viimeisen 10 vuoden aikana.

Kettu 19.4. Lammassaaren niityllä (TSu), Lemmenlehdossa ja Lemmenlehdon N-puolen niityllä 23.4. Nuuhki tarkasti heinikkoa. Varikset ympärillä (HS) ja 6.5. sama paikka (Otso Häärä). 17.5 klo 5.30 Hallainvuoren SE-reunan korkealla kalliolla, katseli metsässä kulkijoita, 12.6 Kettu Lammassaaren hoitoniityn N-pää (HS).

Supikoira 18.5. Kivinokka, Ponnistus. 1.6 ja 7.6. Fastholman kaatopaikka (HS) 11.9. Kuusiluoto 2 nuorta (Harri Pitkänen).

Kärppä 9.3. Hakalanniemi, sai puunjuurelta ilmeisesti kiinni puukiipijän, kuvattu (Markku Wallin). 1.4. Hakalan lintutorni (Aila Salminen). 13.4. Fastholman ruokinta vaihtopukuinen (Timo Gröhn, Yrjö Klinge, Pekka Komi). 18.5 klo 23.00 Mustialankatu 2, takaa-ajossa aivan pyörän eteen syöksyminen, 26.4 klo 14.40. Purolahden torni (HS) ja 18.9. (EH). 29.9. Lammassaaren pitkosten saareke (EH) ja 8.12. kuvattu (Kalle Hurme).

Lumikko 6.1. Fastholman ruokinta 2 (Petteri Hytönen). 4.6. Kuusiluodossa pihanurmella, kuvattu (EH).

Minkki 26.10. Kuusiluodossa (Harri Pitkänen). 12.11. Kuusiluodon edessä jäällä jäljet (EH).

Näätä - 6.1 Säynäslahden tervaleppäluhdalla jäljet. 12.1 Mölylän metsän NW-kulmassa jäljet (HS). Alueen isoissa pöntöissä uuttukyyhkyn ja muiden pesissä ei tänä todettu näädän aiheuttamia pesätappioita, mikä oli poikkeuksellista.

Mäyrä 8.6. Mäyrämetsän kololla 3 poikasta (Tapani Järvinen).

Saukko 18.1. klo 17.30. Vanhankaupunginkoski (Tiina Ritala) ja 19.1. klo 21.30. (Saara Sassi), 22.1. klo 17.30. (Tarja Katajisto). Noin 30.4. Pornaistenniemen lampare (Juha Salin) ja 12.5. klo 21.00. säikäytti lammen E-reunasta kaksi nokikanaa, ehkä pesältään (EH).

18.5. Pornaistenniemen padolla (Henri Koskinen). 3.11. Kuusiluodon rannassa jäljet (EH). 10.11. Vanhankaupunginkoskella jäljet, syönyt kalan (EH). 11.11. Kuusiluodossa jäällä jäljet. (EH) 13.12. klo 9.30 Pornaistenniemessä Matinsillan alla jäällä lähes rannassa (Mikko ja Helena Alestalo). 15.12. Kotiniityn ojan jäällä jäljet. 16.12. kahden yksilön jäljet, jotka kiersivät lahden itäisen selän reunat Kuusiluodosta Saunalahden suulle, Fastholmaan ja Klobbenin ohi Säynäslahdenpuron suulle voimalinjan alle, jossa sukeltelun jälkiä (EH).

Hirvi Ei havaintoja.

Valkohäntäkauris syksyllä Mäyrämetsän E-puolen pellolla ja Mölylän rehupellolla (Tapani Järvinen). 2.11. Mölylän riistapellolla naaras (Antti Piironen).

Metsäkauris 23.1. Saunalahdella ja Ponnistuksen mökkialueella jälkiä, syötyjä mustikanvarpuja (EH). 20.3. klo 13 Viikin lantalan peltolohkolla pukki ja kolme naarasta kisailemassa 200 m päässä ulkoilutiestä n. 40 min ajan. 30.3. klo 21.00. Lammassaaren W-ranta ruovikossa sarvellinen ja sarveton (EH). 18.4. kaksi metsäkaurista tuli Hakalasta Lemmenlehtoon. Pukki yritti tulla Lammassaareen, mutta ei päässyt aidan yli, käveli aidan viertä ja palasi Lemmenlehtoon. Pukilla oli iso verestävä ruhje vasemman etujalan hartiassa (MMR). Toukokuun lopulla Fastholmassa kuollut, v.2015 syntynyt. Koskematon, mutta kurkussa koira-eläimen jäljet (HS, Tapani Järvinen).

Vasoja syntynyt vuonna 2016 Tapani Järvisen arvion mukaan 11, viidellä naaraalla 2 ja yhdellä 1 vasa. Joulukuun alussa yhdellä retkellä 16, suurin 9 yksilön lauma.

17.10 Mäyrämetsä 3 (Jyrki Erikäinen). 9.12 Keinumäki 3 (Ari Sandstedt).

24.12. Kivinokan pohjoisranta ns. Dallape-kiven luona 4 (EH).

Hannu Sarvanteen havainnot:

23.2 Mölylän metsässä 4 yksilöä, joista yksi vanha pukki. Pukilla lähes täysimittaiset nukkapeitteiset sarvet.

Ryönälahden tervaleppäluhdan N-reunassa 2 yksilöä, syöneet saniaisen tyveltä silmuja.

29.2 Mölylän riistapellolla 2 yksilöä (vanha naaras ja ylivuotinen vasa). Naaraalla kaulalla laaja karvaton alue. Söivät juurikkaan lehtiä.

22.3 Tulvaniityn N-reunassa 3 yksilöä (pukki ja kaksi naarasta) ruokailemassa.

16.4 Hallainvuoren SW-reunassa, pienen suon laidalla 1 naaras.

18.4 Tulvaniityllä 5 yksilöä (pukki ja naaras niityn W-reunassa levolla (pukin sarvet vielä kokonaan nukkapintaisen nahan peitossa) sekä pienisarvinen pukki kahden naaraan kanssa niityn N-reunassa.)

19.4 Fastholmassa 3 yksilöä (pukki ja kaksi naarasta) Pukilla kaksipiikkiset sarvet, joista nahka lähes kokonaan hangattu pois.

23.4 Kivinokan N-reunan lahdenpoukamassa (Ponnistuksen majan W-puolella) 2 naarasta.

4.5 Viikinojan varressa 3 yksilöä (vanha naaras, jonka kaulalla laaja karvaton alue, naaras sekä ylivuotinen naarasvasa), juoksivat jotain säikähtäneenä Mäyrämetsään.

5.5 Klobbenin N-kärjen niityllä naaras ruokailemassa.

19.5 Viikin vanhan puhdistamon ojanvarren hiekkatiellä yksi metsäkauris yöllä (klo 1.15), juoksi Viikintien suuntaan.

20.5 Mäyrämetsän E-puolen rehunurmipellon yli kulki vanha pukki (kaksipiikkiset sarvet), Sopulitien metsästä Mäyrämetsään.

10.7 Mäyrämetsän W-puolen rehunurmipellolla naaras ruokailemassa.

13.8 Mäyrämetsän W-puolen rehunurmipellolla 2 yksilöä (pukki ja naaras) ruokailemassa.

24.10 Fastholmassa 3 yksilöä (pukki ja kaksi sarvetonta).

5.11 Fastholmassa 5 yksilöä (pukki ja neljä sarvetonta)

Keinumäellä 3 yksilöä (naaras ja kaksi vasaa)

8.11 Mölylän riistapellolla 3 yksilöä (naaras ja kaksi vasaa) ruokailemassa. Söivät juurikkaan ja pelto-ohdakkeen lehtiä.

9.11 Mölylän riistapellolla 4 yksilöä (naaras ja vasa ruokailivat, kaksi sarvetonta lepäili piilossa savikkakasvien välissä).

15.11 Mölylän riistapellolla naaras.

18.11 Kivinokan vanhassa metsässä kolme yksilöä (naaras ja kaksi pukkivasaa (pienet sarvien alut otsassa) syömässä ämpäriin laitettuja porkkananpaloja.

Mölylän NW-reunassa/Purolahden ruoikon E-reunassa kolme yksilöä (naaras ja kaksi vasaa).

27.11 Mäyrämetsän E-puolen rehunurmipellolla 2 yksilöä (pukki, jolla kaksipiikkiset sarvet ja naaras) – naaras söi ja pukki vahti.

3.12 Mölylän SE-reunassa 3 yksilöä (naaras, vasa ja yksi määrittämätön), rynnivät jotain säikähtäneenä kuusikon läpi)

Matelijat ja sammakkoeläimet

Sisilisko 18.7. Lammassaaren pitkokset pienikokoisia poikasia 3, kuvattu (EH). 15.8. Purolahden hakametsäsaareke +1kv (EH).

Vaskitsa 8.5. Hallainvuori, eteläosa (Lasse Tyrväinen) ja 23.5.

Hallainvuori. 23.8. Herttoniemen urheilukentän ja hyppyrin välillä pururadalla (Matti Pitkänen). Kaikki havainnot Sammakkoeläinatuksesta.

Kyy Ei havaintoja. Lähimmät kyyt 16.3. ja 28.3. Kivikko 2 (Jussi Pietarinen) ja 5.5. Kivikon ulkoilualueella nuori. (Sammakkoeläinatlas).

Tavallinen sammakko 4.4. Hakalanniemi, keskellä tietä, jään päällä (Yrjö Klinge). 5.4. Kivinokassa lehtopöllön pesässä 1-2 isoa puoliksi syötyä (EH). Tulvaniityllä kurnutti antaumuksella useampi yksilö, aivan ulkoilutien reunassa (klo 21.30). Herttoniemen viljelypalstojen itäreunan hiekkatiellä kökötti yksi suurikokoinen sammakko klo 21.50. HS. 25.4. Pornaistenniemen piilokojulla äänestä kutua (EH).

Viitasammakko

25.4. Pornaistenniemen piilokojulla äänestä kutua (EH). 29.4 klo 14.30. Purolahden hoitoniityn NW-reuna, ulkoilutien vieressä kutuääntä, ja 4.5 päivällä klo 12.00 Purolahden hoitoniityn tornin viereisessä lammikossa, tornista n. 20 m Purolahden puolelle. 7.5. klo 22 Pornaistenniemen etulampareen W-reunassa n. 50 m matkalla useassa kohdassa (HS)

Vesilisko Ei havaintoja.

Vanhankaupunginlahden eläinhavainnot 2016 -pitkä editoimaton versio 22.11.16

Tähän on koottu omia havainnot ja muilta sähköpostilla ja muuten saatuja.

Päivitetty

Eero Haapanen havainnoija ja lukumäärä yksi, ellei toisin mainita.

Siili

Metsäpäästäinen

Vesipäästäinen

Vaivaispäästäinen

Konttinen

Pohjanlepakko 20.6. Kuusiluodon huvilaa räystäskorkeudella seinänviertä ympäri lentävä. Kuvattu (EH).

Rusakko

Kaniini Kanista kevättalvelta useampi havainto Taka-Viikin rivarialueelta (Versokujan ympäristö), viimeiseksi jäi huhtikuinen havainto Taka-Viikin viljelypastoilta. Erikoista tuossa yksinäisessä kanissa oli että se hengaili rusakon kanssa. (Henri Koskinen).

Orava Isoissa pöntöissä toukokuussa kaksi poikaspesää. Pornaistenniemellä orava ilmeisesti söi uuttukyyhkyn pienet poikaset heinäkuussa. Kuusiluodosta puuttuu, mutta mm. 19.1. talon vieressä (EH).

Metsämyyrä 20.4. Fastholman ruokinta (EH).

Vesimyyrä 26.7. Pornaistenniemi, puhdistamon oja 2. Kuvattu (EH).
Piisami 18.4. Pornaistenniemen lampare 2-3 (TSu) ja 7.5 klo 22.00 (HS).
23.4. ja sitä ennen Viikinojassa Latokartanossa (Henri Koskinen). 29.9.
lampareen piilokojulla piisamin kasaamaa kasvijätettä (EH).

Peltomyyrä

Vaivaishiiri 11.11. Vanhankaupunginkosken suvanto, jäällä harhaileva.
Kuvattu (EH, Antti Koli).

Metsähiiri 8.3. Fastholmassa lehtopöllön pesässä 6. 12.11.
Kuusiluodossa 1 lumessa. Kuvattu (EH)

Rotta 8.3. Fastholmassa lehtopöllön pesässä 6 nuorta.

Koivuhiiri 8.7. Möylän palstoilla (Henri Koskinen). Vain kaksi muuta
havaintoa viimeisen 10 vuoden aikana.

Kettu 19.4. Lammassaaren niityllä (TSu), Lemmenlehdossa ja
Lemmenlehdon N-puolen niityllä 23.4. Nuuhki tarkasti heinikkoa.
Varikset ympärillä (HS) ja 6.5. (Otso Häärä).

Supikoira 11.9. Kuusiluoto 2 nuorta (Harri Pitkänen).

Kärppä 1.4. ja lähellä Hakalan tornia sähkölinjan alla kulkevan polun
vierellä kivikossa näin kärpän. Väri oli valkoinen ja hännäpäässä mustaa.
Vilkkaasti se puikkelehti kivillä ja välillä katseli minua kiven päältä. Oli
ilahduttavaa nähdä se! (Aila Salminen). Fastholman ruokinnan lähellä
vaihtopukuinen 13.04. n. Klo 14.00 (Timo Gröhn). 26.4 klo 14.40.
Purolahden tornin viereisellä taukopaikalla. Juoksi tulvaniityn puolelta
penkkien viereiseen ruokkoon (HS). 18.9. Purolahden torni (EH). 29.9.
Lammassaaren pitkosten saareke (EH).

Lumikko 6.1. Fastholman ruokinnan vieressä rannassa kaksi (Petteri
Hytönen). 4.6. Kuusiluodossa pihanurmella, kuvattu (EH).

Minkki 26.10. Kuusiluodossa (Harri Pitkänen). 12.11. Kuusiluodon
edessä jäällä jäljet (EH).

Näätä - 6.1 Säynäslahden tervaleppäluhdalla, vanhan puhdistamon N-
puolella oli näätä loikkinut ohuella, jään päälle sataneella lumella.
Loikkien väli pisimmillään metrin verran, keskimäärin n. 60 cm. Oli
mennyt ristiin rastiin pariloikkia tervalepältä toiselle. Tassun koko noin
kaksi kertaa euron kolikko. Laitoin kolikon lumelle ja mittasin kolikon
koon kotona, jolloin sain käpälän kooksi noin 4 cm. Jäljet syntyneet
edellisen lumisateen jälkeen, vuorokauden sisällä. Lepikossa runsaasti
pikkunisäkkäiden jälkiä (hiiriä, myyriä ja päästäisiä).
- 12.1 Möylän metsän NW-kulmassa näätä oli liikkunut kuuselta toiselle
uudessa upottavassa lumessa (uutta lunta n. 20 cm). Pariloikkien väli
paljon lyhyempi kuin Säynäslahdella, vaihteluväli 20 – 70 cm, joten
liikkuminen oli ollut selvästi hankalampaa. Alastuloloikka kuusesta

kuitenkin metrin verran kuusen rungosta, heti sen jälkeen loikkien väli lyhyempi. Tassun koko noin 4,5 – 5 cm. Jäljet syntyneet vastikään. Havaintohetkellä pyrytti, mutta jalkapohjat näkyivät jäljissä vielä hyvin. (HS)

Mäyrä -

Saukko 18.1. klo 17.30. Vanhankaupunginkoski (Tiina Ritala), myös 19.1. klo 21.30. (Saara Sassi), 22.1. klo 17.30. (Tarja Katajisto). n.30.4. Pornaistenniemen lampare (Juha Salin) ja 12.5. klo 21.00. joka säikäytti kaksi nokikanaa, ehkä pesältään (EH). 18.05. Pornaistenniemen padolla (Henri Koskinen). 3.11. Kuusiluodon rannassa jäljet (EH). 10.11. Vanhankaupunginkoskella jäljet, syönyt kalan (EH). 11.11. Kuusiluodossa jäällä jäljet.

Hirvi

Metsäkauris 23.1. Saunalahdella ja Ponnistuksen mökkialueella jälkiä, syötyjä mustikanvarpuja (EH). 20.3. klo 13 Viikin lantalan peltolohkolla koiras ja kolme naarasta kisailemassa 200 m päässä ulkoilutiestä n. 40 min ajan. 30.3. klo 21.00. Lammassaaren W-ranta ruovikossa sarvellinen ja sarveton (EH). 18.4. kaksi metsäkaurista tuli Hakalasta Lemmenlehtoon. Käydessäni Lammassaaren tornissa pukki yritti tulla Lammassaareen, mutta ei päässyt aidan yli. Se käveli aidan vierusta koko Lammassaaren mitan, mutta ei lähtenyt kiertämään meren kautta vaan palasi Lemmenlehtoon. Karja-aita vaikuttaa olevan tehokas este pienelle kauriille. Pukilla oli iso verestävä ruhje hartiassa vasemman etujalan yläpuolella. En tiedä oliko telonut itseään taistelussa vai aitoja kiertäessä (MMR).

Matelijat ja sammakkoeläimet

Sisilisko 18.7. Lammassaaren pitkokset poikasia 3, kuvattu (EH).15.8. Purolahden hakametsäsaareke +1kv (EH).

Vaskitsa 8.5. Hallainvuori, eteläosa (Lasse Tyrväinen) ja 23.5. Hallainvuori. 23.8. Herttoniemen urheilukentän ja hyppyrin välillä pururadalla (Matti Pitkänen). Kaikki havainnot Sammakkoeläinatlaksessa.

Kyy Ei havaintoja. Lähin 16.3. ja 28.3. Kivikko 2 (Jussi Pietarinen) ja 5.5. Kivikon ulkoilualueella nuori. (SEA).

Tavallinen sammakko 5.4. Kivinokassa lehtopöllön pesässä 1-2 isoa puoliksi syötyä (EH). Tulvaniityllä kurnutti antaumuksella useampi

yksilö, aivan ulkoilutien reunassa (klo 21.30). Herttoniemen viljelypalstojen itäreunan hiekkatiellä kökötti yksi suurikokoinen sammakko (klo 21.50. HS. 25.5. Pornaistenniemen piilokojulla äänekästä kutua (EH).

Viitasammakko

25.5. Pornaistenniemen piilokojulla äänekästä kutua (EH). pulputtivat Purolahden hoitoniityn NW-reunassa, aivan ulkoilutien vieressä 29.4 päivällä (n. klo 14.30). Pulputtivat myös 4.5 päivällä (n. klo 12.00) Purolahden hoitoniityn tornin viereisessä lammikossa, tornista n. 20 m Purolahden puolelle. Samoin äänessä Pornaistenniemen etulampareen W-reunassa 7.5 illalla (klo 22.00), n. 50 m matkalla useassa kohdassa (HS)

Vesilisko Ei havaintoja.